

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/67/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515202559
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3515202559.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Stanislavy Miklánkovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého O. P., nar. dňa XX.XX.XXXX, a mal. O. P., nar. dňa XX.XX.XXXX, maloleté deti zastúpené v konaní Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti rodičov matky: L. P., bytom G. M. nad Z., Z. XX, zast. Mgr. Vladislavom Vyrvom, advokátom v Bratislave, Mierová 48/B, a otca: O. P., bytom P. XXX, o návrhu starej matky: Q. P., bytom P. XXX, zast. v konaní JUDr. Zdenkou Hulmanovou, advokátkou v Žiline, Kysucká cesta 3, na úpravu styku s deťmi, na odvolanie starej matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 12. mája 2016, č.k. 9P/50/2015-53 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku I. m e n í tak, že stará matka Q. P., nar. 01.05.1955 je o p r á v n e n á stretávať sa s maloletými deťmi, O. P., nar. XX.XX.XXXX a mal. O. P., nar. XX.XX.XXXX, tretí týždeň v mesiaci júl, a to od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

Matka je p o v i n n á maloleté deti na stretnutie so starou matkou pripraviť a odovzdať ich starej matke v mieste jej bydliska. Stará matka je p o v i n n á maloleté deti matke odovzdať v mieste jej bydliska .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd, ako súd prvej inštancie, návrh starej matky na úpravu styku s maloletými deťmi, zamietol .

2. Právne vec posúdil poukazom na ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine .

3. V odôvodnení uviedol, že stará matka sa podaným návrhom domáhala, aby súd upravil jej styk s vnukmi počas posledného víkendu v mesiaci od piatka od 15,00 hod. do nedele do 18,00 hod., v tretí týždeň v mesiaci júl od pondelka od 09,00 hod. do nedele do 18,00 hod. a v tretí týždeň mesiaca august od pondelka od 9,00 hod. do nedele do 18,00 hod. Uviedla, že do odchodu detí zo spoločnej domácnosti s ich matkou sa s deťmi pravidelne kontaktovala, osobne sa o nich dlhodobo starala a preto majú deti s ňou a jej manželom veľmi hlboký vrúcny vzťah. Nezhody medzi rodičmi detí sa odrazili aj na vzťahu matky k starej matke, keď matka detí v poslednom období bráni deťom v stretávaní sa so starou mamou. Stará matka nemá možnosť s deťmi sa vídať, nakoľko matka už bráni aj otcovi sa s deťmi stretnúť. Keďže deti majú so starými rodičmi vybudované citové väzby, ktorých narušenie by mohlo mať negatívny vplyv na rozvoj detí po stránke citovej, rozumovej a mravnej, žiadala styk upraviť. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 03.05.2016 č.k. 10P/22/2015-89 bolo manželstvo účastníkov rozvedené, deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, bolo určené výživné a tiež upravený styk otca s deťmi, ktorý sa má realizovať každý prvý páry týždeň v príslušnom kalendárnom mesiaci od piatka od 16,00 hod. do

nedele do 16,00 hod., každý druhý párný týždeň v príslušnom kalendárnom mesiaci v sobotu od 10,00 hod. do nedele do 16,00 hod., počas letných prázdnin každý druhý júlový týždeň od nedele od 14,00 hod. do nasledujúcej nedele do 18,00 hod., každý druhý augustový týždeň od nedele od 14,00 hod. do nasledujúcej nedele do 18,00 hod. a počas vianočných prázdnin každý nepárny rok od 23.12. od 12,00 hod. do 26.12. do 12,00 hod. a každý párný rok od 28.12. od 13,00 hod. do 02.01. nasledujúceho roku do 16,00 hod. Účastníci konania sa práva podať odvolanie voči tomuto rozsudku vzdali, rozsudok ešte nenadobudol právoplatnosť, táto sa však očakáva v najbližšej dobe.

4. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v čase podania návrhu starou matkou považoval súd úpravu styku detí so starou matkou za potrebnú. Situácia bola problematická v tom, že i otec detí mal k deťom obmedzený prístup a jeho styk s deťmi sa realizoval iba na základe nariadeného predbežného opatrenia, i to iba v minimálnom rozsahu. Otec s deťmi trávil čas u svojich rodičov, preto k pretrhnutiu citových väzieb nedošlo. Pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku. Je nepochybné, že v súčasnosti má otec detí možnosť byť s deťmi v širšom rozsahu a čas tráviť (tak ako i doposiaľ) aj so svojou mamou a otcom. Tým sa zabezpečí, aby deti mali vytvorený pozitívny vzťah aj ku svojim starým rodičom. V danom prípade právo starého rodiča na stretávanie sa s vnukmi nie je väčšie ako právo rodiča na stretávanie sa s vlastným dieťaťom. K úprave styku so starými rodičmi pristupuje súd iba v prípade, že to pomery v rodine vyžadujú. Otec má k deťom prístup, v styku detí so svojimi rodičmi nebráni, žije s nimi dokonca v spoločnej domácnosti, teda potreba akejkoľvek úpravy styku starých rodičov s deťmi nie je namieste. Táto by prichádzala do úvahy, ak by deti nemali prístup k starým rodičom a nemohli s nimi tráviť čas. Taká situácia tu však momentálne nie je. Na základe týchto skutočností bol potom návrh zamietnutý.

5. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

6. Stará matka podala proti rozsudku, v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom právneho zástupcu, odvolanie. Uviedla, že okresný súd vychádzal z nesprávnych skutkových zistení. Žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi O. a mal. O. tretí týždeň v mesiaci júl od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté deti na stretnutie so starou matkou pripraviť a odovzdať ich starej matke v mieste jej bydliska. Stará matka je povinná maloleté deti matke odovzdať v mieste jej bydliska. Maloleté deti majú právo tráviť aspoň jeden týždeň v roku so starou matkou. Uviedla, že Dôvodila, že i napriek úprave styku otca s maloletými deťmi, maloleté deti sú zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá s deťmi môže tráviť väčšinu času. Maloleté deti majú i vďaka otcovi veľmi dobrý vzťah so starou matkou i so starým otcom. Matka dobrovoľne neumožní stretnutie maloletých detí so starou matkou, je preto potrebná úprava styku. Starí rodičia zo strany matky sú s maloletými deťmi každý deň. Stará matka je s deťmi len v čase, keď sú deti s otcom. Je v záujem maloletých detí, aby trávili čas aj so starými rodičmi z otcovej strany tak, aby si uvedomovali vzťahy v rodine a zachovávali vzájomné väzby. Vzhľadom na vek starej matky je potrebné, aby matka maloleté deti odovzdala starej matke v mieste jej bydliska a rovnako si maloleté deti po skončení prevzala.

7. Kolízny opatrovník v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu starej matky navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedol, že stará matka sa domáhala úpravy styku s maloletými deťmi v čase, keď ešte nebol upravený styk otca s deťmi. V priebehu konania súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec má právo stretávať sa s deťmi každý druhý víkend. Maloleté deti sa vyjadrili, že otec s deťmi počas víkendu trávi čas v domácnosti starej matky, takže sú deti v kontakte i so starou matkou. Pokiaľ by bol upravený styk ešte jeden víkend u starej matky, maloleté deti by mali v mesiaci len jeden víkend voľný, ktorý by mohli tráviť so svojou matkou.

8. Matka v písomne podanom vyjadrení navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že bezdôvodne nebránila v styku maloletých detí s otcom ani so starou matkou. Ak sa styk nerealizoval, išlo o objektívnu skutočnosť, zlý zdravotný stav detí. Poukázala na zdravotný stav starého otca, o ktorého sa stará stará matka s tým, že nie je reálne, aby súčasne zabezpečila starostlivosť o maloleté deti. V priebehu konania vedeného na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp.zn. 10P 22/2015 prezentovala matka dostatok dôkazov o skutočnostiach, že otec nezabezpečil maloletým deťom v dome, v ktorom žije i stará matka, podmienky pre ich riadny vývoj a výchovu. Rovnako zo strany starého otca pre jeho duševný zdravotný stav je možné objektívne očakávať riziko ujmy na zdraví

detí. Súčasne poukázal na postoj otca v predmetnom konaní. Styk starej matky s maloletými deťmi je zabezpečený v čase styku s otcom, ktorý žije v spoločnej domácnosti so svojim otcom, matkou a bratom. Stará matka mala príležitosť kedykoľvek zavolať matke a dohodnúť sa na stretávaní sa s maloletými deťmi, čo však neurobila. Úprava styku starej matky s maloletými deťmi je v rozpore so záujmami starej matky, ktorá má s vysokou pravdepodobnosťou čo robiť, aby udržala svoju domácnosť a v celom konaní nevystupuje aktívne.

9. Krajský súd v Trenčíne, ako odvolací súd, preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP.

10. Podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

11. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia žijú spolu, predpokladá sa, že svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o rodine") úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne, tak ako to predpokladá čl. 51 ods. 1 ústavy. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (§ 24 ods. 2, § 25 ods. 1, § 35 a § 36 Zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

13. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel, iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

14. V citovanom ustanovení zákonodarca v súlade s čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa zakotvil možnosť úpravy styku dieťaťa aj s blízkymi osobami. Dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie totožnosti a rodinných záväzkov v súlade so zákonom.

15. Súčasná moderná právna úprava plne rešpektuje záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa tieto blízke osoby mohli podieľať na ich výchove od malička a prerušenie stykov by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia. Akceptuje sa potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou.

16. Rozsah úpravy styku určený odvolacím súdom zodpovedá potrebám maloletých detí, ktoré sa so starou matkou stretávajú len počas realizácie styku s otcom. Odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu tak, že upravil styk starej matky s maloletými deťmi počas letných prázdnin, tretí júlový týždeň od pondelka do nedele. V takto určenom rozsahu môže stará matka vytvárať pozitívne citové väzby s vnúčatami bez prítomnosti otca a rozvíjať rodinné väzby. Námietky matky, poukazom na zdravotný stav starého otca, vek starej matky ako i skutočnosť, že stará matka bude len ťažko zvládať domácnosť a starostlivosť o starého otca, nie sú dôvodné. Tieto skutočnosti v konaní neboli zistené a nevyplývajú ani z obsahu spisu. Stará matka dokáže zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti a má právo tráviť s deťmi aspoň 7 dní v kalendárnom roku.

17. Ďalšie odvolacie námietky matky nie sú dôvodné a nie sú predmetom tohto konania, keď poukazuje na realizáciu styku otca s deťmi a výchovné pôsobenie otca na deti. Matka sama pripustila možnosť realizácie styku starej matky s deťmi, keď uviedla, že starej matke nič nebráni, aby mohla prísť za deťmi, zobrať ich na výlet alebo sa s nimi zahrať. Na strane starej matky odvolací súd nezistil také okolnosti, ktoré by jej bránili riadne vykonávať starostlivosť o maloleté deti.

18. Odvolací súd preto podľa § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že upravil styk starej matky s maloletými deťmi tak, že stará matka je oprávnená stretávať sa s deťmi týždeň v mesiaci júl a to od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Matka je povinná maloleté deti na stretnutie so starou matkou pripraviť a odovzdať ich starej matke v mieste jej bydliska. Stará matka je povinná maloleté deti matke odovzdať v mieste jej bydliska .

19. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil. Odvolací súd nezistil okolnosti, ktoré by v danom prípade odôvodňovali priznanie trov konania podľa § 55 CMP, ktoré ustanovenie predstavuje výnimku.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).